

izreče, veljajo izredno zagnani skupini. Čisto na vseh lokacijah smo vzorčili z vodno mrežo. Odrasle osebkje smo opazovali samo v okolici kraja Blato, čeprav smo preiskali ves otok. Morda je k skopi beri pripomogel termin, saj smo bili na otoku v začetku maja, kar je za kačje pastirje čisti začetek sezone. Neposredno pred našim prihodom in tudi med obiskom na otoku, nas je pozdravil dež. Na celotnem taboru smo tako našli le šest vrst kačjih pastirjev. Blizu kraja Moče smo našli osamljeno ličinko, na poplavnem travniku pri Gornjem Blatu so letale grmiščne zverce *Lestes barbarus* in prisojni zimniki *Sympecma fusca*. V lokvi pri Blatu smo izkopali štiri ličinke, odraslim prisojnim zimnikom *Sympecma fusca* pa je tukaj delal družbo še afriški minljivec *Hemianax ephippiger*. Pri Dolnjem Blatu smo se za konec srečali še z modrimi kresničarji *Ischnura elegans*, opoldanskimi škrlatci *Crocothemis erythraea* in modroritim spremljevalcem *Anax parthenope*. Najdene ličinke so zaradi »tehničnih« težav žal ostale nedoločene.

Tabor v Dalmaciji ima izobraževalni in ne raziskovalni namen. Žal je prvemu kriteriju zelo težko ugoditi, če območje predhodno ni raziskano. Tako je bilo naše delo v veliki meri usmerjeno tudi v popisovanje vodnih teles in geografsko raziskovanje otoka, ki v svojih nedrjih skriva mnogo mikavnih kotičkov.

(N. LABUS)

DROBTINICE IN OCVIRKI

Po vzoru slovenskih ornitologov smo v naš društveni bilten uvedli rubriko, ki je namenjena objavi posamičnih favnističnih podatkov, zanimivih opažanj in dogodkov, ki so morda "premajhni" za objavo članka, v terenskih beležnicah in naših glavah pa nanje kaj kmalu pozabimo. Zaželeni so podatki za redke in ogrožene vrste, predvsem iz območij od koder doslej niso bile znane, izjemno zgodnje ali pozno pojavljanje določene vrste, notice o nenavadnem vedenju, skratka karkoli zanimivega iz tega ali onega razloga. Podatki naj bodo čim bolj natančni, zato je nujna navedba datuma, natančne lokalitete in imena popisovalca. **Prispevke prosim pošljite na naslov: Matjaž Bedjanič, Kolodvorska 21b, 2310 Slovenska Bistrica, ali na e-naslov: matjaz.bedjanic@guest.arnes.si** Vljudno vabljeni k sodelovanju tudi v prihodnje!

PRISOJNI ZIMNIK *SYMPECMA FUSCA* TUDI V VIPAVSKI DOLINI

Favna kačjih pastirjev Vipavske doline velja s skupno 44 zabeleženimi vrstami vsaj na prvi pogled za razmeroma dobro poznano (BEDJANIČ & PIRNAT, 2000). Kljub zglednemu seznamu vrst, pa prisojni zimnik *Sympecma fusca* iz Vipavske doline - in z izjemo Obale pravzaprav celotne zahodne Slovenije - doslej ni bil znan (KOTARAC, 1997). Ob tem velja dodati, da je bila najdba v tem koncu Slovenije pričakovana in napovedana (BEDJANIČ & PIRNAT, 2000), vendar marec in april v zadnjih letih očitno nista bila dovolj topla, da bi slovenske odonatologe prebudila iz zimskega spanja.

Resnici na ljubo tudi prvo opazovanje prisojnega zimnika v glinokopih Goriških opekarn v Renčah (AS 140a3, alt. 50m) ni plod načrtnega dela, ampak bolj kot ne rezultat priložnostnega obiska pri prijateljih in z obilnim kosilom povzročene potrebe po sprehodu. Ko smo tako 02-IV-2005 v sončnem sobotnem popoldnevu počasi pritavali na rob velike glinokopne jame južno od dimnikov opekarne, mi ni preostalo drugega, kot da sem čas ženskega besedičenja izkoristil za fotografiranje in brskanje po suhem bilju osončenih brežin. Takoj sem opazil nekaj samčkov in samičk prisojnih zimnikov, ki so daleč od vodnega bivališča lovili mušice ter se na suhih bilkah in vejicah brezskrbno nastavljali toplim sončnim žarkom.

Opušteni del glinokopa Goriških opekarn krasijo majhna plitva jezerca z obilo trstičja in tudi okolica je bogata s številnimi strukturami, ki sodijo v značilno sliko bivališča prisojnega zimnika (BEDJANIČ, 1997). Seveda takšna življenjska okolja ustrezajo številnim kačjim pastirjem, zato ne preseneča, da jih je bilo doslej tukaj zabeleženih že 16 vrst (FERLETIČ, 2003). Glinokopi v Renčah si vsekakor zaslužijo posebno pozornost odonatologov tudi v prihodnje. Odgovor na vprašanje o poreklu rdečih voščencev *Ceriagrion tenellum*, ki so bili pred leti opaženi v »zelo smrdečem ribniku« v bližnji Volčji Dragi (PIRKER, 2002), se morda skriva prav za dimniki renške opekarne...

Prisojni zimnik je v Vipavski dolini gotovo pogostejši, kot bi bilo sklepati iz doslej edinega znanega podatka. Za razjasnitev njegove dejanske razširjenosti v tem delu Slovenije pa bo neizogibno treba na teren v prvih toplih dneh pomladi. Tisti najbolj nadebudni lahko naslednje leto seveda poskusijo tudi s previdnim obračanjem obpotočnega kamenja že kar sredi zime. Morda se vam posreči najdba, podobna tisti, o kateri je poročal LÖW (1866), ki je pod kamnom sedečega prisojnega zimnika davnega leta 1856 našel blizu Tolmina. In to januarja!

LITERATURA:

- BEDJANIČ, M., 1997. Žival meseca aprila: Prisojni zimnik (*Sympecma fusca*). *Proteus* 59(8): 387-389, 399.
- BEDJANIČ, M. & A. PIRNAT, 2000. Prispevek k poznavanju favne kačjih pastirjev (Insecta, Odonata) Vipavske doline (zahodna Slovenija). *Natura sloveniae* 2(2): 29-45.
- FERLETIČ, U., 2003. Poročilo odonatološke skupine z Mladinskega biološkega raziskovalnega tabora Vilenica 2003. *Erjavecija* 16: 10-13.
- KOTARAC, M., 1997. *Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 205 pp.
- LÖW, F., 1866. Zoologische notizen. Erste Serie. *Verh. zool.-bot. Ges. Wien* 16: 943-956.
- PIRKER, P., 2002. Mladinski raziskovalni tabor Vogrsko 2001. *Erjavecija* 13: 11-14.

(M. BEDJANIČ)

NOVE NAJDBE PRODNEGA PAŠKRATCA *ERYTHROMMA LINDENII* V POSAVJU

Prodni paškratec *Erythromma lindenii* je lokalno razširjen v južni polovici Slovenije (KOTARAC, 1997). V spodnjem Posavju ter zlasti ob rekah Krki in Kolpi živijo najmočnejše populacije vrste pri nas. Severno od Brežic doslej za prodnega paškratca ni bilo objavljenih podatkov. Njegovo pojavljanje v dolini Save zahodno od Brestanice sicer nakazuje zemljevid razširjenosti vrste v KOTARAC (1997), vendar natančna lokaliteta ni navedena.

V okviru projekta »Kartiranje habitatnih tipov in inventarizacija ogroženih in endemičnih rastlinskih in živalskih vrst na območju HE Blanca na Savi«, ki ga je izvajal Nacionalni inštitut za biologijo je bila med drugim izvedena tudi inventarizacija favne kačjih pastirjev (BEDJANIČ, 2004). Med skupno 22 zabeleženimi vrstami kačjih pastirjev sem prodnega paškratca na reki Mirni ter odseku Save med Sevnico in Brestanico zabeležil na skupno štirih lokalitetah. Močno populacijo sem odkril v stranskem rokavu Save 1,2 km severozahodno od vasi Arto (AS 154a1; 31-VII-2004), dober ducat samčkov sem opazoval na počasi tekočem odseku Mirne tik nad mlinom ob mostu za Dol. Boštanj (AS 133a3; 31-VII-2004), mnogo osebkov in parčkov pa tudi v opuščeni gramoznici 200 m južno od vasi D. Brezovo (AS 153b1; 27-VI-2004, 31-VII-2004, 08-VIII-2004), ter na bližnjem severnem obrežju Save 200 m južno od vasi D. Brezovo (AS 153b1; 31-VII-2004, 08-VIII-2004), kjer so številni samčki in samičke preletavali zaraščene plitvine zatoka in veselo odlagali jajčeca v vodno rastlinje.